

Kaj dobi Nemčija v Sovjetski Uniji, ako jo premaga?

STRATEGIČNA PREDNOST NAPADALCEV V VOJNI. — PROFESOR HAENSEL O ZMOTI POVELJSTVA SOVJETSKIE ARMAD. — ŠTIRI GLAVNE TOČKE, KI JIH HOČEOJO NACIJI

Sovjetski politiki in vrhovni poveljniki sovjetske oborožene sile so vedno računali, da ako bo Nemčija Rusijo kdaj napadla, bo udarila najprvo z vso silo v Ukraino. Zato je bila Rusija tu na obrambo najbolj pripravljena.

Zalet v Smolensk

Toda ko je dal Hitler dobro pripravljeni nemški armadi signal za udar, se je zakadila proti Rusiji ob Baltiku, da dosegne Leningrad in proti Smolensku, ki je strategična točka za prodiranje proti Moskvi.

Napadalec ima v vojni veliko prednost v tem, da ve, kam misli udariti s svojo največjo silo. Vrhovno poveljstvo armade take države, ki je v nevarnosti napada, more le špekulari, kje se bo treba najhujše braniti in se vsled tega na dotednji točki najboljše pripravi. Sovražnik s tem računa in zato je Nemčija ves čas govorila le o svojem pohlepu po Ukrailini. Če, naj se Rusija prizavi tam najbolj, potem pa bo moral s svojo armado, oziroma del svoje armade poslati iz Ukrailine na pomoč ogroženim četam na drugih točkah.

tovarnega sveta v finančnem komisarijatu v Moskvi. Rusijo on torej pozna v vsakem oziru. Dasi se sovjetska armada bo tako junaško, da je prekrizala vse prvotne načrte nemškega vrhovnega poveljstva, torej Hitlerjeve načrte, je tu še vedno nevarnost, da nemški invaziji ne bo kos in se bo mora umikati.

Ko so nemške mehanizirane divizije dospele v smolensko okrožje in bile vsled pojačanja sovjetske obrambe ustavljene, ter enako ob Baltiku, je nemška komanda odločila "blitzkrieg" proti Odesi namesto proti Kijevu. Nemško poveljstvo trdi, da se mu je tudi ta strategija posrečila. "Vse gre naprej po prvotnem načrtu," se hvalijo v Berlinu, kar pa nries. Nemško ljudstvo ni s počasnostjo takega "blitza" nič kaj zadovoljno in se celo boji, da se vojna sreča zaobrne v korig Rusije. Hitler med Nemci strah pobija z bombastičnimi poročili o strahovitih polomih sovjetske armade, in pa da prodira nemška armada po tempu, ki si ga je določila.

Namen Nemčije

Očividno je, da ima Nemčija namen Sovjetsko Unijo razkocati in uničiti njeno oboroženo silo.

Izredno bogata Ukrailina pride po Hitlerjevem načrtu v nemški življenjski prostor, enako bogata oljna bolja ne le na jugu Sovjetske Unije, nego tudi v Iranu in Iraku. Od tu bi si nemška armada odprla pot v Indijo.

Moskva, Leningrad, Kijev in Harkov so najvažnejša mesta, (Nadaljevanje na 3. strani)

V LONDONU MNOGO VLAD

V angleškem glavnem mestu ni le domača vlad, nego tudi mnogo drugih, med njimi poljska, nizozemska, norveška, češka, jugoslovanska itd. Ker Zed. države ne priznavajo nasilnih osvajanj, so za ameriško vlado te vladne legalne valic temu, da so morale bežati iz svojih dežel. Ameriški poslanek pri njih je Anthony J. Drexel Biddle (vidite ga na gornji sliki na lev strani).

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Bivši litvinski predsednik Antonas Smetona in njegova žena sta srečno utekla iz svoje dežele in iz evropskega vojnega vulkana. Uživata mir na lepi letoviščni farmi blizu Benton Harborja v Michiganu. Antonas Smetona si ubija čas z golfovim in potovanji. Časničarjem je dejal, da je ameriški življenski standard presenetljivo

plačalo na leto doslej. Kruh se je že znatno podražil v New Yorku in v vseh drugih krajih na vzhodu, v Detroitu, Clevelandu, in draži se tudi v Chicago in drugje.

Obvezna vojaška služba, pravno določena na eno leto, se ljudem v splošnem ni zdela dolga. Eno leto se že prestane, samo da ne bo vojne. Toda vlad je na predlog generalnega štaba sporočila zveznemu kongresu, da je rok enega leta prekratek. Senat je s 45 proti 30 glasovi sklenil, da se je naj podaljša na dva in pol leta. Nato je bil načrt predložen zboru poslancev. Opozicija proti predlogu je velika, toda če se bo sedanje stanje po svetu nadaljevalo, bo rok službovanja v armadi bržkone še bolj podaljšan.

Naciji so uvideli, da vojne z Rusijo do prihodnje zime ne bodo skončali, pa je nemško vrhovno poveljstvo naročilo za svojo armado na ruski fronti pet milijonov kožuhov. Tri milijone jih ima že pripravljenih, dva milijona pa jih upajo dobiti na Švedskem in Norveškem. Nemškim vojakom se torej obeta na vzhodni fronti zelo "prijetna" zima.

Eksekutiva AFL in cerkvena liga (Church League of America) svarita ameriško javnost in ameriško vlado, naj nikar ne podpre protidemokratične, protikrščanske rdeče Stalinove sile. Eksekutiva AFL in Ameriška cerkvena liga označujeva Stalina in Hitlerja za najboljših diktatorja v zgodnjih 12 mesecih plačati za kruh 110 milijonov dolarjev več kakor je (Nadaljevanje na 2. strani).

Sedaj več delavcev zaposlenih v tej deželi ko kdaj poprej

Meseca julija je bilo v Zed. državah zaposlenih tripetdeset milijonov delavcev ali več kot kdaj prej. Vzlic temu je še vedno nekaj milijonov brezposelnih in potrebujejo vladne pomoči. Vsote za relif in WPA so bile lani in to leto v zveznem proračunu in v budžetih posameznih držav znatno znižane, pa je vsled tega za mnoge brezposelne sedaj še slabše kar kor poprej.

Pričakuje se, da bo valed oboroževanja v prihodnjih par mesecih zaposlenih še več ljudi kakor sedaj. A na drugi strani je potisnjene med brezposelne mnogo delavcev iz takih tovarn, ki so morale valed vladnih ukrepov dati prednost industriji deželne obrambe in omemiti obratovanje, nekatere pa z njimi celo popolnoma prenehati. Na primer nogavičarji, katerih je ob delo nad 300,000 delavci v tovarnah izdelkov iz aluminija itd.

Ko bodo vladna naročila za oboroževanje dovršena, kaj potem? Brezposelnih — čeprav morda le začasno — bo več kot kdaj prej.

"Svoboda" v "neodvisni"

V "neodvisni" Hrvatski smo imeti radio aparate samo "zanesljivi" Hrvati. Drugi so morali svoje aparate oddati vladu, med njimi vsi Židi in vsi "Hrvati pravoslavne vere" (Srbi pod Hrvatsko). Poročajo, da so morali oddati radio aparate tudi "pravi Hrvati", namreč vsakdo izmed njih, ki je bil osumljen, da je nezanesljiv. Neke jugoslovanske listi v Južni Ameriki poroča, da je 99 odstotkov Hrvatov po mnenju po glavnika Pavelića nezanesljivih. Ako je temo tako, daž na Hrvatskem vzlje "neodvisnosti" ni več radio aparator, ker so jih morali vsi "osumljeni" oddati vladu.

Filmi o brutalnostih pod nacijsko propagando

V kongresu je bila v začetku avgusta predložena zahteva, da se imenuje komisijo, ki naj preišče filmsko propaganda "za vojno". Predlagatelj je navedel imena onih, ki lastujejo filmsko industrijo in v bistvu dejal, da ker so njeni gospodarji Židje, in ker so oni za vojno, zato tudi toliko filmov, ki ščuvajo do dežela v oborožen konflikt. Načel je celo vrsto filmov, toda noben izmed njih ne ščuje v vojno, nego le slikajo življenje in teror pod nacizmom. Prijatelji Nemčije pa smatrajo to za "hujškanje v vojno".

Pravo borbo so vedno vodili le mladi in bedni ljudje!

"DIREKTOR PUBLICITE" SE S SVOJIM NAPADOM NA PROLETARCA JAKO UKANIL

FRANK ZAITZ

Prvič v zgodovini slovenske javnosti v Ameriki se je dogodilo, da so objavili atak na Proletarca in na njegovega urednika domalega vsi slovenski listi. Izjema so doslej le Cankarjev Glasnik, Ave Maria, Mladinski list in Novi Svet.

Napad na ta list se je izvršil pod kranko obrambe za pomoč bednim v Jugoslaviji. Nameni so kajpada popolnoma drugi. Janko N. Rogelj (o katerem je notica v Komentarjih v tej številki, in druge sledi), je pod štictom svojega titlina, ki se glasi: "direktor publicite slovenske sekcije JPO", mrcvaril po eni izmed notic v Komentarjih, ki so regularna kolona v Proletarcu. Pod svojim uradnim titlom si je iz ene izmed notic v Komentarjih izbral le nekaj besed, — vse druge — izpustil!

Svoj napad je originalno naslovil z "V odgovor Proletarcu". Večina listov ga mu je priobčila, kakor ga je napisal. Prosveta mu je naslov spremenila in črtala mu je tudi par prostih izrazov. Čemu ni tudi ona priobčila vsega tako kakor drugi listi, je njena stvar.

V uvodu svojega vzhičenja proti Proletarcu je Janko Rogelj to-le napisal:

"Slovenski tednik Proletar, glasilo Jugoslovanske socialistične zveze in Prosvetne matice, katerega urednik je Mr. Frank Zaitz, je dne 16. julija, 1941, na četrti strani pod naslovom "Komentarji" po svoji starci in lisjaški nadi napisal sledče:

"V Zed. državah so prevzeli med Slovenci vodstvo nad relifom za Jugoslavijo klerikali in radevolje pristali v pogoj, da naj bo pomočna akcija strogo nepolitična."

To, in edino to je Rogelj citiral iz kolone "Komentarji" v Proletarcu. Le na ta malo odlomek se je opri neuspešni "direktor publicite" ter zlorabil svoj titel.

Nerazumljiva mi je povrnost urednikov, ki se puste ujeti v tako potegavščine. Ali so res tako v stiski za gradivo, da jim je dobro vse, česar jim ni treba prepisati?

Hotel je pač napraviti vtiš, da smo proti podpirjanju bednih v Jugoslaviji. O tem se bomo z "direktorjem" še temeljito pomenili, kajti ni igraca, kadar nam vrže rokavico v listih, ki se ponašajo z naklado v nad 100,000 izvodih!

Proletarci je priobčili vse apele slovenske sekcije jugoslovanskega pomožnega odbora, in bil je EDINI SLOVENSKI LIST, ki je razvoj te in drugih akcij BELEŽIL in poročal o shodnih zanje OBJEKТИVNO, ter predstavljal ljudem one, ki so NA ČELU te dobrodelnosti.

V pismu z dne 22. maja 1941 je pisal urednik Proletarca direktorju publicite Jankotu N. Rogljmu sledče:

Zapisnik seje slovenske sekcije jugoslovanskega pomožnega odbora smo prejeli v pondeljek 19. maja, torej prepozno za objavo ta teden, ker je naš list do malega v pondeljek vsak teden že napolnjen.

Objavili bomo vse proglašene in kampanjske članke, ki jih prejmemmo od vašega odbora, zapisnike pa po možnosti v izčrpku, v kolikor nam bo dovoljeval prostor. Za uredništvo, Frank Zaitz.

In res, kot rečeno že prej, je Proletarci v tem oziru vršil vso svojo dolžnost.

Koliko in v čem so listi koristili dobrodelni akciji za ljudstvo v Jugoslaviji z objavo Rogljevega napada?

Čemu rajše ne poročajo, kako delujejo za relif, koliko so že zbrali, kako so organizirali odbore, namesto da "direktorju publicite" dopuščajo prostor za zalatavanje v Proletarca, ka-

(Nadaljevanje na 5. strani.)

USPEHI V AGITACIJI ZA PROLETARCA

V tej številki je izkaz naročnin na Proletarca, ki so jih poslali agitatorji. Priobčujemo ga vsake štiri tedne. Sedanji beleži 261 naročnin, ali 143 več kot prejšnji izkaz.

To pomeni, da je naročnike na Proletarca mogče dobiti, oziroma jih obdržati, ako je dovolj agitatorjev, ki se resno potrudijo v tem delu.

Tudi v tiskovnem skladu smo uspeli, da se je nabralo za kritje dolga v tiskarni nad \$1000. Anton Jankovich obljublja, da bo tudi v tej nalogi za stopan v vsaki številki Proletarca do konca leta.

Proletarci torej nima samo nasprotnike, nego tudi mnogo priateljev. Glavna opora so mu naši zavedni delavci in drugi napredni rojaki. Upamo,

da se bo število njegovih pristašev večalo in to se zgodi, ako storimo za njegovo razširjanje kolikor moogoče vse tisti, ki vemo, kako potreben je našemu ljudstvu.

Totalna vojna tudi resnici prav nič ne prizanaša

Vojna poveljstva tekmujejo med sabo posebno z lažmi. Prvenstvo v lažeh ima ves čas vojne nemško poveljstvo in nemški vojaki.

Ako bi bila nemška poročila resnica, bi Anglia ne imela nobene trgovske ladje več, London bi bil že dokarja porušen, angleška industrija uničena in angleška letala že v sva zbita na tla.

Posebno se je nemško poveljstvo odlikovalo z lažmi v poročanju o svojih zmagah v Rusiji. Že prvi teden nemškega vpada v sovjetsko ozemlje je nemško poveljstvo oznanilo svetu, da je sovjetska armada

razkopljena, demoralizirana in za nadaljni odpor nič več sposobna.

Vojne v Sovjetski Rusiji bi moralo biti potem takem konec z nemško zmago že do konca junija. Kajti tudi sovjetska zračna flota je bila po nemških poročilih uničena že v prvih dneh tehnične vojne.

Toda izkazalo se je, da so se Nemci debelo lagali. Vojna trajala že osmih teden, a nemška armada ni še v Moskvi.

Vzlic temu nemško poveljstvo ni prenehalo zmagovati z lažmi. Zadnji teden se je balo, da je bilo ubitih že nad milijon ruskih vojakov, statis- ce je ranjenih — sploh, da je sovjetska armada izgubila že kakih pet milijonov mož, tisoč in tisoč tankov, topov, mnogo tisoč letal in ogromne zaloge municije in provijanta.

Za resnico nima nemško vojno nemško poveljstvo torej nikakog smisla.

Tudi druge v vojno zapletene dežele pošiljajo v svet pojavljana poročila. Komunistične angleške vlade se na primer vedno glase: "V spopadu z nemškimi letalci so Nemci izgubili 14 letal in mi dva." Ali: "Nemci so izgubili osem letal. Naša so se vaa vrnila nepoškodovana."

Tudi izgub na morju Angleži običajno priznajo manj kot pa jih imajo v resnici.

Sovjetska vlada je prošli teden zanikal nemške trditve o velikanskih izgubah sovjetske armade in navedla svoje podatke. Iz njih je razvidno, da je nemška armada izgubila nekaj tisoč mož več kakor sovjetska, in enako tudi tisoče več letal, tankov in topov, kakor pa Sovjetska Unija.

Očividno je, da se je Hitler v sedanji vojni v marsičem ukanil. Njegov "blitzkrieg" ne deluje tako bliskovito kot je pričakovano in Nemčija je daleč od totalne zm

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$8.00; za pol leta \$1.75;

za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rekopi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Izolacionisti – kaj so in kaj hočejo?

V teoriji je politika izolacije Zedinjenih držav še iz Washingtonovih časov. Ta dežela je bila takrat šibka, pa je predsednik Washington izdal pravilo, da naj se tuje države ne umešavajo vanjo, kajti Zed. države hočejo živeti v miru s svetom in delati v prid svojega prebivalstva.

Dejansko pa se je ameriška vlada držala tradicije izolacije tako malo. Ko je postala ta dežela močnejša, je enako kot druge imperialistične sile posiljala "kazenske ekspedicije" in si iskala novih tritorijev in oporišč. Marsikaka latinska republika se je že seznanila z ameriško armado in Japonska ter Španija pa z ameriško mornarico. Utrjene ameriške otoške posesti so raztresene po Pacifiku notri do Azije in po Atlantiku. Kar si ni moga dobiti z lepa, je osvojila v vojni.

V prvi svetovni vojni so Zed. države pozabili na izolacijsko tradicijo in poslale na evropska bojišča največjo armado, ki smo jo še kdaj imeli. A po vojni so v ameriški politiki spet zmagali izolacionist in v kongresu sklenili, da jih mirovna pogodba, katero je v imenu ameriške vlade podpisal predsednik Wilson, prav nič ne veže. Zavrgli so tudi Wilsonov predlog za vstop Zed. držav v društvo narodov in v mednarodno razsoščo.

Le pologoma so pristaši mednarodnega sodelovanja dobili v ameriški politiki znova vpliv. Ko je postal krmar Zed. držav Franklin D. Roosevelt, je bil z njegovim prihodom v Belo hišo konec vnanje politike Zed. držav, kakršno so vodili predsedniki Harding, Coolidge in Hoover. Rooseveltov new deal je hotel tudi novo vnanje politiko, sicer na temelju mednarodnega sodelovanja in podpiranja demokratičnih dežel.

Ker je predsednik razumeval pohlep Hitlerizma po svetovni nadvlasti, je obsodil nacizem in fašizem ter njune brutalnosti. Odobraval je takratno kampanjo sovjetske vlade pod komisarjem vnanjih zadev Maksimom Litvinovom proti agresorjem in na veliko jezo ameriške reakcije priznal Sovjetsko Unijo. Ta ga je pozneje razočarala, ker je moral Litvinov iz vlade, Stalin pa sklenil pakt s Hitlerjem. Sedaj je Roosevelt Rusiji spet priznjal pomagati.

Ameriška vlada pod vodstvom predsednika je ožigovala vsak vpad Italije in Nemčije v dežele, ki so hotele nič drugega kot da jih pusti živeti v miru. Državni tajnik Hull je izjavil, da ameriška vlada ne bo priznala nobene nasilne osvojitve in tega se tudi drži.

Čim držnejši je postajal Hitler, bolj je predsednik Roosevelt apeliral na svet, da naj ga izolira, kot se izolira kužno bolezen.

Med tem je dežela za deželo postala žrtev nacijske agresivnosti in predsednik Roosevelt je naslovil zveznemu kongresu in ameriškemu ljudstvu poslanico, v kateri je poudaril, da postaja nacijska agresivnost nevarna tudi tej deželi. Predlagal je, da naj nudijo Zed. države Angliji in drugim napadenim deželam, ki se branijo, vso mogočo materialno pomoč; dalje je predlagal obvezne vojaške službe in oboroževanje v kolosalnem obsegu.

Tako je postala ameriška podpora Angliji res izdatna in v marsikaterem oziru so Zed. države že v vojni z Nemčijo, čeprav je niso napovedale.

Roosevelovi predlogi so naleteli na veliko opozicijo. Propaganda proti njegovi vnanji politiki je postala posebno poslednje mesece ogromna, češ, da nas tira v popolno vojno, v kateri nimamo zase ničesar pridobiti, pa tudi vzroka ni zanjo, ker nas nič ne kani napasti, namreč ne Nemčija, ne Japonska. Pa tudi te bi Berlin in Tokio to hotela, ne bi nič dosegla, ker nas varuje Sirina Tihega in Atlantskega oceana.

Zaeno s propagando izolacionistov je zelo narasla kampanja za takojšen vstop Zed. držav v vojno. Argument intervencionalistov je, da naša materialna pomoč sama na sebi Anglije ne bo strela pred porazom.

Ameriško ljudstvo želi v veliki večini poraz Hitlerjeve Nemčije, ni pa ga večina za vstop v vojno. To seveda ne pomeni, da se včas temu ne zapletemo vanjo.

Na čelu propagande izolacionistov so senatorji Wheeler, Nye, Brooks, La Follette, Taft in več drugih, in pa Chas. Lindbergh, bivši general Wood, lastnik velikega dnevnika Chicago Tribune Col. McCormick in še cela vrsta drugih. Njihovi kampanji pomagajo tudi pacifisti vseh vrst, med njimi Norman Thomas in do 22. junija to leto so v nji delovali tudi komunisti.

Med izolacionisti so med drugimi takimi ljudje, ki so v svojem boju proti Rooseveltovi vnanji politiki iskreni. In dalje taki, ki so vranjajo Anglijo, priatelji Hitlerja in Nemčije in sedaj so se jim pridružili še sovražniki "komunzma", kateremu je Hitler napovedal "sveto vojno".

Roosevelt povzroča elementi v izvajaju njegovih načrtov velike ovire. Toda on se odločil, da Hitler mora biti kupiran in ako bo mogel s svojo politiko dalje, se to tudi zgodi.

"MANJVREDNI NARODI" UPORLENI ZA NEMČIJO

Na gornji sliki so Poljaki, ki so bili poslati na prisilno delo v Nemčijo. Uposlili so jih večinoma na kmetijah. Nemčija je z njimi dobila dobre garaze. Place nimajo, nego le oskrbo, ki je pičla. V Nemčiji dela na kmetijah tudi na desetisoč Čehov, Slovakov, Hrvatov, Bolgarov, Italijanov, Francovov in drugih. pridek na oral je pod vodstvom znanstvenikov umetnega kmetijstva v par letih izredno naraste in če je verjeti poročevalcem tujih listov, je v Nemčiji glad neznana. Da, pravijo celo, da niti v Italiji ni gladijanja, pač pa strada ljudstvo v okupiranih deželah.

Pregled evropskih vojn v zadnjih 200 letih

Nič se ne bomo pričekali s tistimi, ki nasprotujejo zunanjim politiki zvezne vlade, ker pač tega nikar ne utegnemo.

Načeloma smo proti vsakemu nasilству. In ker je vsaka vojna nasilnost, smo tudi proti vsaki vojni, ki je negacija našega življenskega stremljenja.

Toda dostikrat ima vojna dvojno stran. Stran nasilstva in grabežljivosti pa stran obrame za svobo in druge človeške pravice. Kadar je temu tako, smo z vsem srcem za to, da nudimo pomoč tistim, ki se branijo, in polni meri, pa če naj bo tista pomoč celo v obliki oboržene sile.

Sedanja vojna v Evropi je posledica raznih velikih napak na strani tistih, ki se morajo sedaj bojevati proti največjemu in najkrutejšemu nasilniku, kar jih je svet še doživel od Napoleona sem. Ta je doslej podjarmil domala vso Evropo, ker ji hoče vsiliti nekaj, kar bi jo vkljenilo v težak jarem duševne in telesne sužnosti pod železno peto Hitlerjevega nacizma. Kdor ima le še trohico človekoljubnosti in pravičnosti v svojem srcu, si mora želeti poraz in zatrje nemškega modernega barbarstva, ki stremi v svoji nadutosti in brezobzirnosti za zagospodovanjem sveta.

V boljši umevanje sedanje vojne, ki besni najhujše baš te dni v nesrečni Evropi, naj podamo čitateljstvu tega lista pregled evropskih vojn v zadnjih 200 letih, ker najlmo, da je zgodovina še vedno najboljša učiteljica.

Pričenjam z letom 1740. Velika Britanija in Holandska sta se tisto leto zvezali z Avstrijo, ki se je spustila v naslednje vojno proti Prusiji, Franciji, Španiji in Bavariji. Končala se je 1748, ko je moral Marija Terezija priznati Slezijo Frederiku, ki je tedaj vzel v letalstvo, kot primorata Fritzerku Slezijo.

L. 1756. je zabesnela sedemletna vojna proti Rusiji, Franciji, Španiji, Švedski in Avstriji. To vojno je začela Prusija in Velika Britanija se je postavila na njeno stran. Rusija se je umaknila iz tistega boja sredi vojne in Marija Terezija je bila zoper primorana priznati Fritzerku Slezijo.

Na podlagi pariškega miru v 1763 l. je Francija odstopila Angliji severoameriške posesti vzhodno od Mississippija. Španija se je odpovedala Floridi, za kar je dobila francoska ozemlja zapadno od Mississippija.

V letu 1778, so se Francija, Španija in Holandska združile proti Angliji, da bi dobole načaj kolonialne posesti v oborenem tudi pomagale Združenim državam v boju za neodvisnost. L. 1783., dve leti po ameriški revoluciji, je Anglija vrnila nekaj kolonialnih posesti Franciji ter dala Španiji floridsko ozemlje in otok Minorco. Holandska pa je moralna odstopiti Velikim Britanijam nekaj kraj. Vzhodne Indije obklopi Japonsko cesarstvo in ga blokirati

Rusijo glede območja vpliva na Daljnem Vzhodu.

V svetovni vojni (1914-1918) so bile med zaveznički, med katere so nekatere dežele vstopile še v zadnjih letih tistega kralja, Velika Britanija, Francija, Rusija, Srbija, Belgija, Italija, Grčija, Japonska in Združene države ameriške. Nasprotno centralne sile so uklicovali Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Bolgarijo in Turčijo.

L. 1925. je bila sklenjena lokalna pogodba. Ta je jamčila za pogodbo, ki sta jo sklenile Francija in Nemčija, pa za ono med Nemčijo in Belgijo. Nemčija, Belgija in Francija so se svečano dogovorile, da se ne bodo nikoli več napadli med seboj, niti ne začele vojne druga proti drugi razen v "zakonitih obrambi".

Anglija je bila ena izmed tistih 15 držav, ki so podpisale Kellogg-Briandov pakt (1928). Med drugimi državami, ki so ga tudi podpisale, so bile Avstralija, Belgija, Kanada, Čehoslovaška, Francija, Nemčija, Indija, Irska, Italija, Japonska, Nova Zelandija, Poljska, Južna Afrika in Združene države ameriške.

Zvezde, do katerih je prišlo med zadnjima dvema stoletjema pred sedanjo vojno in v katerih ni bila Anglija, so sledile:

L. 1772. so se Rusija, Avstrija in Prusija združile za prvo razdelitev Poljske. Rusija je vzel kos sveta vzhodno od reke Dune in Dnjepra, Avstrija je dobila Galicijo z okolico in Prusija je pograbila Zapadno Prusijo.

L. 1793. sta Rusija in Prusija vzeli še ved Poljske.

L. 1795. so Avstrija, Rusija in Prusija dovršile popolno razkosanje Poljske.

L. 1848. sta Rusija in Avstrija zvezali za zadušitev ogrskih vstavev.

Sardinija in Francija sta stopile v zavezništvo proti Avstriji l. 1859. Francoski kralj Napoleon III. je sklenil zasebno premirje z Avstrijo. Sardinija je dobila Lombardijo in Italija je postala združeno kraljestvo l. 1861.

L. 1864. sta Avstrija in Prusija napadli Dansko. Ta je moralna zmagovalkama odstopiti Šlezvig-Holštajnsko skupno.

L. 1866. se je Italija zvezala s Prusijo proti Saksiji, Habsburgu in manjšim nemškim državam. S praskim paktom je Prusija dobila izključno oblast nad Šlezvig-Holštajnskim.

L. 1882. so Italija, Nemčija in Avstro-Ogrska sklenile trovezo. Romunija je stopila v njo leta 1891. Francoski kralj Napoleon III. je sklenil zasebno premirje z Avstrijo. Sardinija je postala združeno kraljestvo l. 1861.

L. 1864. sta Avstrija in Prusija napadli Dansko. Ta je moralna zmagovalkama odstopiti Šlezvig-Holštajnsko skupno.

L. 1866. se je Italija zvezala s Prusijo proti Saksiji, Habsburgu in manjšim nemškim državam. S praskim paktom je Prusija dobila izključno oblast nad Šlezvig-Holštajnskim.

L. 1882. so Italija, Nemčija in Avstro-Ogrska sklenile trovezo. Romunija je stopila v njo leta 1891. Francoski kralj Napoleon III. je sklenil zasebno premirje z Avstrijo. Sardinija je postala združeno kraljestvo l. 1861.

L. 1912. so Grčija, Črna gora, Srbija in Bolgarija sklenile lokalno zvezdo proti Turčiji. Turčija je bila primorana odstopiti nekaj svojih evropskih posesti, a Grčija pa Kreto.

V drugi balkanski vojni, do katere je prišlo l. 1913., so se Grčka, Srbija, Črna gora, Romunija in Turčija združile proti Bolgariji. Ta je moralna odstopiti nekaj sveta južno od Donave Romuniji in Grčki, a Črna gora in Srbija pa sta se privočili večji del Makedonije.

Albanija je postala neodvisna ter ostala tako, dokler ni leta 1939. prišla pod Italijo.

Poleg zvez in dogovorov, ki smo jih navedli odzgoraj, je bilo še veliko število tajnih sporazumov in domenkov med evropskimi narodi. Te spletke so prisile včas sele v poznejših dogodkih na dan.

Značilno znamenje za sedanjo vojno je bil rimske-berlinski dogovor med Nemčijo in Italijo l. 1936. Ti državi sta podpisale generalu Francu v civilni vojni na Španskem, med tem ko je Rusija podpirala španske lojaliste. Do rimske-nemško-japonske osišči je prišlo l. 1937., ko se je Japonska pridružila paktu, naperjemu proti Rusiji.

V začetku leta 1939 sta se Anglija in Francija pogajale z Turčijo, Romunijo in Grčijo ter skušale raztegniti to pogajanje tudi na Rusijo. Nemčija je temu ugovarjala trdeč, da pomerjajo tista pogajanja obkrožitev njenega ozemlja. Nato sta dne 20. avgusta, 1939, Rusija in

in Nemčija podpisale trgovsko pogodbo, kateri je prihodnji sledil nenapadalni pakt za deset let.

Vojna je izbruhnila meseca septembra, 1939, ko sta Anglia in Francija objavile pomoč Poljski. Nemci so naglo podjeli Poljake in njihno deželo sta si razdelili Nemčija in Raluja. Nekaj mesecov pozneje je Rusija napadla Finsko ter dobila nekaj sveta in drugih koncesij.

Bolgija in Holandska, ki sta bili zaveznični Francije in Anglije, sta padli l. 1940.: Francija sama se je ukonila Nemčiji kmalu potem. Sedaj sodeluje francoska vlada v Vichiju.

Hitler je vmejeno v omejeno mero, med tem ko so "svobodne francoske sile" združene z Anglijo in njenimi zavezničniki.

Belgia in Holandska, ki sta bili zaveznični Francije in Anglije, sta padli l. 1940.: Francija sama se je ukonila Nemčiji kmalu potem. Sedaj sodeluje francoska vlada v Vichiju.

Hitler je vmejeno v omejeno mero, med tem ko so "svobodne francoske sile" združene z Anglijo in njenimi zavezničniki.

Grčija in Jugoslavija sta se bojevale za zavezniško stvar v prvih mesecih tega

IGNAZIO SILONE:

FONTAMARA

ROMAN IZ FAŠISTOVSKE ITALIJE

Z avtorjevem dovoljenjem prevedel TALPA

(Nadaljevanje.)

Od vsega tega ščuvajočega govora nam je ostal en sam vis: Tudi za bogatine je prišel dan povračila. Po pregorovu:

"Kdor je ovco pojedel, mora tudi volno kakati."

Zopet smo se napotile proti podestovi vili. Od prevelikega tekana so me že bolele noge, kakor na veliki petek, ko se po kolenskih plazim po križevem potu. Gole noge so me pekli.

Medpotoma smo srečale Antinoja Zappo, fontamarskega kozjega pastirja, ki je tudi iskal impresarija. Ko je bil namreč s kozami na tratturu, je prišel paznik in mu povedal, naj se izgubi, češ, da je tratturo sedaj impresarijeva last.

(Tratturo — cesta za ovce, ki se vzpenja po Abruzzih.)

"Da je tratturo impresarijeva last?" je vprašal pastir. "Potem je pa tudi zrak nje-

gov? . . ."

Poznale smo Antonija Zappona kot precej nespametnega fanta, toda to pot je imel prav.

Najbrž ga je paznik samo nalaščal, kajti tratturi so bili zmeraj za vse ljudi. Po majskem semnju pride vsake leto skoraj milijon ovac v naše gore in prezide tu vse poletje do oktobra.

Pravijo, da je bilo že pred Kristusovim rojstvom tako. Od te daj se je dogodilo že toliko dogodkov: vojne, napadi, papeži in kralji, toda tratturi so ostali zmeraj last vseh.

"Impresario je nor, ce meni, da se sme dotakniti trattura," smo rekli. "Če pe ni nor, se je paznik najbrž šalil..."

Služkinja, ki je stala pred vrati vile, je bila vsa obupana.

"Podeste še zmeraj ni... Gospoda, že pol ure je, njega poglavljivne osebe, pa še zmeraj ni..."

Vonj iz loncev in ponevje je prihal do nas. Dekla nam je

peljati, da povem resnico, na drugo stran poslopja, da bi opravil tam še druge potrebe.

Potem so prišli lekarnar, davkar, poštar, notar in vsi štirje so za kupom opeke opravili svojo potrebo.

Potem je prišel odvetnik don Ciccone z nekim dečkom, ki ga je vodil pod padzduho. Ob drevesu, ki ga je spredaj zmočil don Abbacchio, je začel zadaj kozlati in deček ga je pri tem s prostro roko držal za čelo. Tako smo videle pri drevesu vse dobrote, ki nam jih je hvalila dečka, videle smo makarončke, omake, čebulice, gobice, krompirček, salatice z vsemi začimbičami.

Potem je prispeval neki star mestni uradnik, ki so mu rekali "student", ker se je z dvajsetimi leti vpisal na univerzo, s šestdesetimi pa se je še zmeraj pripravljal na izpite. Tudi on je odšel za hišo po opravkih.

Nenadoma se je razvil prav hrupen pogovor o Vsemogočnem. Don Abbacchio in lekar nar sta branila nasprotne nazore. Vprašali so dona Circostanza za njegovo mnenje.

"Vsemogočni?" je kričal. "Popolnoma jasno, Vsemogočni je pridevnik."

Vsi so se s tem strinjali in mir se je zopet vrnil.

Nato smo zopet zaslilašli pisan glas dona Abbacchija: "V imenu kruha, salame in belega vina, amen!"

Ta duševni blisk duhovnega gospoda so sprejeli vsi s salvo smeha.

Nastopil je odmor. Nato je zapel don Abbacchio s kolikor moči cerkevni glasm:

"Item missa est..."

To je bilo znatenje, da je pojedina končana. Povabljeni so začeli iz raznih vzrokov prihajati na vrt.

Najprej je prišel kanonik don Abbacchio, debel, zabuhel, z vratom, ki je bil nabrekel od žil, s pavje naplhnjenim obrazom, napol' priprtimi očmi in izrazom blažene svinje. Bil je tako pijan, da je komaj stal. Začel je ob nekem drevesu scatini in se je naslanjal na drevo, da bi ne padel; odpete hlače je imel obrnjene proti nam.

Potem smo videle, kako je prihal odvetnik don Pomponija, ki se je opiral na karabinerskega stotnika; dal se je

Bližal se in se živahno pogovarjal z delavci.

Bil je v delovni obleki, s sukanjem preko rok, v roki pa je držal vodno tehtnico; iz hlačnega žepa mu je molek meter, škornji pa so mu bili ožgani od apna, hlače in ramena pa oškopljena od sadre in apna.

Nihče, ki ni poznal impresarija, ne bi verjel, da je to najbogatejši mož v vsej okolici in da je glava občine... Ceprav je našo prisotnost zapazil, je vendar še nadalje kričal in se pogovarjal z delavci, ki so ga spremljali.

TELEFONISTKE NIMAO ZAKLONISCA

Kadar koli zbrane sirenje v Londonu, Berlinu, Moskvi ali v kateremkoli

drugem mestu v vojno zaplenjenih dežel, pomeno to, da naj prebivalci beže v zaklonišča. Le policiji, gasilci in pa operatorice v telefonskih postajah ne smiju nikamor, nego ostati pri svojem delu. Na gornji sliki so operatorice na telefonski postaji v Londonu, ki delajo telefonske stike med gasilskimi in policijskimi postajami ter vladnimi uradi v času enega največjih zračnih napadov, ki je bil podvzet na njihove mesto. Na nevarnost ne utegnejo misiliti.

"...če voznik ne bo bolj pazil na tovor in mi še nadalje razbijal opoko, ga bom s črepnjami plačal. Kaj pa prav za prav hoče? ... Mezdo za prejšnji mesec? ... Nesramnost! Mar meni, da mu bom ušel? Namesto da bi mi bil hlačen, da mu zato placiš, da se našte? ... 'Mislec' je bil ginen od vina in videle smo, kajko je za opekami pokleknil v svojo lastno vodo. Medtem ko je najbrž premišljaval, kako bi se dvignil, nam je poleg nas stoječa dečka javila impresarijev prihod.

Bližal se je in se živahno pogovarjal z delavci.

"Rosalia," je zakričal proti vili, nakar je gospodynja takoj stopila na balkon. "Rosalia! ... Ali je arhitekt prinesel načrte? Kako? ... Je na banketu? A načrtov ni prinesel? Mar meni, da mu zato placiš, da se našte? ... Ali je postajni načelnik prinesel vozni list? ... Tega vetrnjaka bo treba poslati v Kalabrijo? ... Zakaj neki? ... Radi banketa? ... Aha, ker sem bil imenovan? ... Obžalujem, toda ne utegnem. Na noben način ne morem priti, moram na vsak način še enkrat k orožniku... Da bodo gostje užaljeni? Toda ne, nikakor ne bodo. Dobro jih poznam, daj jim piti, še več piti, pa ne bodo prav nič užaljeni. Kar pusti, jaz jih bolje poznam!"

In šel je mimo hišnega vrat, ne da bi se ustavil, ne da bi nas pogledal, ter se je znova začel pogovarjati z delavci, ki so ga spremljali. Način, kako se je obnašal in kako je govoril, je vzbujal spoštovanje.

"Res," sem mislila, "če ostane ta ropar še dve leti tu, bo zavladal nad vsem in vsemi..."

Antonio Zappa je hitel za njim in zaklical nam ženskam: "Počakajte tu!"

Videle smo ga, kako je izgi-

nil za hišo, in smo čakale, da se vrne. Medtem so se zbrali piani gostje na balkanu vile.

V gruči odvetnikov je vzbujad največjo pozornost don Circostanza v trdem klobugu, z grbastim nosom pijačan, v stran strlečimi uhlji in v vampom v tretjem štadiju. Saj nič novega, da prihajajo naši odvetniki k pojedinam v poselih hlačah, ki se imenujejo harmonika-hlače ali pa akademiske; te hlače imajo namesto ene vrste gumbov kar tri in se dajo razširiti, čim postaja vamp okroglesji... Prvi štadij dosežejo navadno pri pasti asciuti, drugi pri pečenki, tretji pri sadju. Tisti dan so bile hlače dona Circostance, dona Pomponija, dona Cuccavaschi, dona Tarandelle in misleca že vse v tretjem štadiju.

Komaj nas je don Circostanza prepozna, se je svečano priklonil:

"Živijo, živijo, moji Fontamarezi," je zakričal.

Don Circostanza je bil Fontamarezom zmeroj posebno naklonjen. Vse njihove prepire je obravnaval. Zato pa je šel tudi večji del fontamarskih jajc in kokos v kuhinjo dona Circostance. Nekoč, ko so smeli voliti samo tisti, ki so znali brati in pisati, je prišel v našo vas neki učitelj, ki je vse kafone naučil zapisati ime in priimek dona Circostance. Od tedaj so zglasovali vse Fontamarezni zmeraj zanj. Pri najboljši volji bi tudi ne mogli nobenega drugega voliti, kajti znali so zapisati samo "Don Circostanza". Pozneje sicer ni bilo več volitev, a pri nas radi tega nihče ni skočil v vodo.

(Dalje prihodnjič.)

KAJ DOBI NEMČIJA V SOVJETSKI UNIJI, AKO JO PREMAGA?

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ki jih hoče zasesti nemška armada. Pri tem bi prišla seveda vsa druga in nemško pest. Baltiško in Črno morje bi postala nemški jezeri.

Sanje ali dejstvo?

Sedaj so Hitlerjevi načrti z ozirom na Rusijo še vedno lesanje. Toda ako se mu uresničijo in nemška armada res zasede omenjena mesta, tedaj pride 60 milijonov prebivalstva Sovjetske Unije pod nemško nadvlado.

Profesor Haensel izvaja, da so v tem teritoriju največji pridomi viri Sovjetske Unije, kot razne rude, nafta, ogromna ukrajinska žitnica, premogovna polja itd.

Rusiji bi vzliz temu ostal še ogromen del površine, na katerem živi ostalih 110 milijonov prebivalcev, ki pa so večinoma agrarci in nomadska plemena, pravi Haensel. Industrije je v teh krajinah še malo. Sovjetska vlada jo je dala zgraditi precej v pasu Uralskoga pogorja, a v Berlinu obetajo, da bo bodo nemški letalci uničili predno vojne konec.

Ker je Moskva center sovjetske

železniškega omrežja, bi bil ostali del Rusije vseeno odvisen prometno in gospodarsko od Nemčije, tudi če bi mu pustila "neodvisnost", kajk je na primer pustila eni tretjini Francije.

Kakor Francija z vladom v Vichyju, tako bi moral tudi "neodvisni" del poražene Rusije plesati po muziki iz Berlina.

Stalin je v svojem prvem govoru po radiu, od kar se je pričela vojna, sovjetskemu ljudstvu odkrito priznal, da je res v opasnosti. Ob enem mu je zatobil, da će bo prebivalstvo storilo v obrambi svojo dolžnost, kajk jo bo sovjetska armada, bo Nemčija s Hitlerjem vred dobila zaslzeno kazen.

Kako zelo se Rusija zaveda nevarnosti, ki ji preti, je pokazala z odporom, kakršnega sedanja Nemčija ni doživelala še v nobeni deželi, ki jo napadla, razen v Angliji. Toda z njo je v vojni zgolj v zraku in na morju, dočim sta na vzhodnem bojišču v smrtnem spoprijemu, kakršnega zgodovina še ne pozna v tako ogromni obliki, dve armadi, ki stejetata milijone mož in dodajani so jima novi milijoni.

Cestitke k Tonetovi
33-letnici in še o podpornikih njegovega predloga

Cleveland, O.—Prečital sem dopis "Big" Tonyja, v katerem piše nekaj o sebi, o svojem življenju, in o ženi.

Ze dolgo je tega, ko je postal mlademu dekletu, Pepci po imenu, za voznino, da pride v Ameriko. Tisto dekle je postala njegova žena. Vse se je zgodilo nekako v šali. In tako se je Tony v špasih in po čudnih naključjih znašel v jarmu sv. Luke, v katerem vozi že 33 let. In še bo vozil, ker sta oba trdn. Vzgojila sta veliko družino in to niso mačkine solze! Pa tuji še spasi ne! Moja soproga in jaz nisva v svojih 20 letih na jinega zakonskega življenja skusila niti polovico toliko kot onadv in 33. letih. No, pa midva sva tudi bolj majhna, a "Big" Tony, kot pove že njegov "nickname", pa je velikan. To je čestitke njemu in nji.

Kot sem omenil že v enem prejšnjih dopisov, ne smi biti niti ene številke Proletarca v tem letu, da ne bi bilo v njemu poročila o podpirateljih predloga Big Tonyja, same tako bo "večni popotnik" zdrav in bo šlo vse po sreči. Kaj pravite k temu vi sodruži? Nekateri so me strašili, da ne bo lahko, ker je do konca leta še dvajset številk. In res ni lahko dobivati "copake" za dobro stvar, a če dobim v podporu predlogu "Big" Tonyja kak teden magari sam enega, pa bo moja nameščena uresničena.

Nedavno mi je izročil v ta namen kar dva copaka Andrej Božič (zidar). To se je zgodilo na seji clevelandske federacije SNPJ. Andrej si ju je zaslužil na nekako lahek način, ker je dvakrat predsedoval vsled odstotnosti predsednika federacije Math Petrovicha, ki je bil zadržan vsled opravkov, sej clevelandske federacije SNPJ. Andrej je njen podpredsednik. Pa je tista dva copaka izročil meni — seveda ne zame, a sem ju z veseljem sprejel, ker sta bila dana v pravi namen. Ker je Andrej Božič unijski zidar, je pri svojem poklicu za naporno delo tudi plačan kot spodobi. Vsled tega teh dveh \$8 ne bo pogrešal in ju je priševal radevolje. Andrej je član kluba št. 49 JSZ, predsednik društva Vipavski raj št. 312 SNPJ, je delegat njene prihodnje ali dvanajst redne konvencije, ki bo v Pittsburghu, je naročnik Proletarca, Prospective in Cankarjevega glasnika. Vidite ga naših predstavljivih pa tudi copake potroši na njih. On ve, da ne bi nične na predstavljivih trošil, bi bile blagajne društva v klubov prazne, razen kolikor bi bilo pajčevine v njih.

Na priredbi ženskega društva Svoboda št. 748 SNPJ je nabrala vsoto \$1.50 v tiskovni sklad naša pridna, zavedna rojakinja Mrs. Josephine Jontez in mi jo izročila, da jo pošljem na pristojno mesto, to je, Proletar. Že prej pa je v tiskovni sklad sama prispevala kopak in enega pa v blagajno kluba št. 49 JSZ. Za Proletarca in Cankarjev glasnik ima Pepca Jontez vedno dobro besedo. Ona vodi malo trgovino na

Na priredbi ženskega društva Svoboda št. 748 SNPJ je nabrala vsoto \$1.50 v tiskovni sklad naša pridna, zavedna rojakinja Mrs. Josephine Jontez in mi jo izročila, da jo pošljem na pristojno mesto, to je, Proletar. Že prej pa je v tiskovni sklad sama prispevala kopak in enega pa v blagajno kluba št. 49 JSZ. Za Proletarca in Cankarjev glasnik ima Pepca Jontez vedno dobro besedo. Ona vodi malo trgovino na

16213 Waterloo Rd., v kateri vam lahko postreže s sladčicami, cigaretami in drugimi tobačnimi izdelki vseh vrst, z mehkim pijačami, sladoledom in z raznim drugim blagom. Sodruži in drugi rojaki, kadar kaj omenjenega potrebujete in boste šli mimo njene prodajalne, ne pojrite le mimo, nego se oglasite v nji. Pepca ob obisku vesela in v bodoče naše stvari še bolj podpirala. Torej svojim!

Tretji podpornik v tem seznamu je Jože Sajevec, ki v naših akcijah rad pomaga. Pravi, da pri podpiranju Tomšičevega predloga noče biti zadnji. Dal je copak. On ne zameudi ne ene naših prireditev. Je vesel človek, dobro poje in ljubi razigrano družbo, v kakršni se pije vse, kar teče, tudi žezezno. Zato ga smatramo za "župana". Kadar je v družbi ta naš župan, se "žinga", da se vse trese. Zelo rad pleše in menda bi lahko plesal neprehomoma. Je skoro tako velik in močan kakor "Big" Tony v Oaklandu. Na svojo veliko srečo je vedno zdrav, dela in služi lepe denarje. In to je važno, kajti brez teh ne moreš na predrebe

"DIREKTOR PUBLICITETE" SE S SVOJIM NAPADOM NA PROLETARCA JAKO UKANIL

(Nadaljevanje s 1. strani.)

terega sovraži — ne iz ljubezni do revežev tam čez, ampak po-polnoma iz drugih razlogov.

Urednik Proletarca, kadar dobi sporne zadeve, hoče vedeti, o čem se gre, in zato se vselej pouči, kako brni tudi na-sprotina stran znova.

Tako bi lahko storili tudi uredniki vsaj tistih listov, ki se ne smatrajo za klerikalne. In kaj je pisal Proletarci takega, da se je "direktorju publicitete" tako mudilo uriniti svoj "od-govor" proti edinemu odkrito delavsko socialističnemu glasilu v ves ostali slovenski tisk v Ameriki?

Tole je bilo v Proletarci dne 16. julija (besede, ki jih je izluščil ven Janko N. Rogelj, so v naglašenem tisku):

Kaj je s Slovenijo? Kdo pravzaprav jo ima v oblasti? Minuli teden je italijanska-nemška komisija dovršila pogajanja za razkosanje slovenskih krajev in ostale Jugoslavije, a kaj točnega o "končnoveljavni" razdelitvi Slovenije med Italijo in Nemčijo, ko to piše-mo, še nismo izvedeli. En vir trdi, da je Italija prepustila "provincio Lubiana" Nemčiji in si bo obdržala samo Primorsko ter nekaj dodatnih krajev. Slovenci, ki so bili pod Jugoslavijo, bi bili potem takem dodeljeni vsi Nemčiji, razen Belokrajincev, ki jih je dobil Pavelič, in Prekmurcev, ki jih je vzela Madžarska. Iz pisem, ki smo jih prejeli od tam, je razvidno, da ljudstvo v Sloveniji prav nič ne ve, kako vadljajo v Berlinu in Rimu za njegovo kožo. Še nikdar v moderni zgodovini ni bilo časopisje tako pod cenzuro in prisiljeno služiti diktatorjem, ka-kor je v Evropi sedaj. Drugi vzrok nepoznanja sedanjih dogodkov v Sloveniji je, ker so jo imeli v rokah klerikali-ci. Njim je le za interes hierarhije in njenih posestev, Vse svobodne kulturne ustanove so zatrlji, ali pa zavri, da niso mogle funkcionirati. V ZED. DRŽAVAH SO PREVZELI MED SLOVENCI VODSTVO NAD RELI-FOM ZA JUGOSLAVIJO KLERIKALCI IN RADEVO-LJE PRISTALI V POGOJ, DA NAJ BO POMOŽNA AK-CIJA STROGO NEPOLITIČNA. To je dobro, v kolikor je izvedljivo. A kar slovenski narod danes rabi, je tako akcijo, kakršno vodi za Čehi Edvard Beneš in za Poljake Vladimir Sikorski. Dr. Miha Krek ni za tako nolo-go. S svojimi simpatijami do fašizma se je že preveč kompromitiral.

Gornje je bilo priobčeno v koloni "Komentarji". Kdor čita Proletarca, ve, da je vsa četrtta stran posvečena "kritičnim mne-njam, poročilom in razpravam".

Niti ene neresnične ugotovitve, ne enega napačnega raz-glabljanja ni v gornjem citatu. Toda "direktor publicite" je vse to prezrl in udaril po Proletarci zgorj zato, da se prikupi KLERIKALCEM.

Proletarci in njegov urednik pozdravlja ta atentat nanj! Z Rogljevim "odgovorom" je podan nov dokaz, da je naši javnosti tak list, kot je Proletarci, potreben, in čitateljem zagovavljamo, da se bomo ravnali "po starem". Ako se ne bi, bi ne bilo za obstoj Proletarca nikakršnega vzroka več. Dasi jih je lahko deset ali več drugih časopisov proti njemu, nič ne de! Samo da vrši svoje tradicionalno poslanstvo!

(Pride še.)

IZ KANSASA

"Hvalil si kansaško pšenico, toda našo so Hessinske muhe pojedle, da smo morali polje preorati", mi je rekla mrs. Cizerle, ko sem se oglašil pri njih za naročnino. Ker so imeli pridelki pšenice zavarovan, so seveda dobili približno toliko kot bi za normalen pridelek pšenice. Pečajo se že dolgo let s farmarstvom in mož naredi zimski čas še kak štih v majni. Povedala mi je, da so letos imeli 100 akrov zemlje posejane z lanom, ki je dal precej lep pridelek, namreč okrog 10 bušljev na aker. Tudi cena za laneno seme je letos prilično boljša, dobili so \$1.60 za bušelj. "Ne, teric, prediva, pezdirja in druge romantike, s tem v zvezzi v starem kraju, v Ameriki ni, ostalo je na polju." "Bi šlo," je rekla, "če ne bi bilo treba tretjino pridelka dati lastniku farme". Imajo jo namreč v najemu. Njen soprog John je ponovil naročino za celo leto in ker so dobri znanci z "Big" Tonyjem, je še zraven z dobro mero podprt njegov predlog s tem, da je priložil še dolar in pol v tiskovni fond.

Vročina dan za dnem nad 100 stopinj, pa kar željno pričakujemo prihodnjega piknika, da se snidemo skupaj s pri-jatelji pod košatimi gabri na Sterletovi farmi v Edisonu in pohladimo z ječmenovcem. (Marsikateri vpraša tudi za "vročo koruzo"). Prihodnji večji piknik bo v nedeljo 31. av-

ZANE GREY:

MOŽ IZ GOZDA

Nekoč se je odpravil v Dodge City in ko se je vrnil, je začel igrati nevarnega pustolovca. Pijančeval je, se bahal in hvalil kot junak samokresa; ēvekal je o možeh, ki jih je postrelil, o pretepih, ki se jih je udeleževal; oblačil se je kakor kak neobradan kvartopirec, ki mu sa-mokres čisto lahko tiči v torbi... In zaljubil se je v mojo sestro Nell. Ona ga je mrzila. Sledil ji je na zapad in nas je na vsa-kem koraku zasledoval, kakor kak Indijanec. Da, Nell in jaz si nisva upali nit v vas v trgo-vino. Zunaj na pašnikih je nedenoma u-molknil.

"Slišiš Jim. S tem pihavni-

kom bi lahko vso našo bandu postrelila", je rekel očitajoče.

"Mislim, da nima nič proti nam", je odvrnil Wilson.

"Huj! Ti ima pa res posebne pojme o ženskah, a Vendar mi je bilo to od sreca všeč. Jim, kaj hudiča bi bil pa ti napravil, če bi bil na Riggsovem mestu?"

Vprašanje je bilo pomembno in ne navadno: Wilson je malo pomislil.

"Seveda bi obstal — kakor ukopan — in ne bi niti trenil z očesom."

"In potem naj bi streljal!" je vzkliknil Anson in priklimal s svojo podolgovato glavo. "Jaz bi tudi tako storil!"

Ti surovi tolovaji, ki so bili vajeni vseh nasilij in lopovščin svoje zločinske obrti, so za iz-zivajoči pogum tega polodra-shega dekleta začeli kazati zanimanje. Imela je v sebi tisto, kar se med temi ljudmi edino upošteva, — korajžo.

Vabilo na piknik kluba JSZ v Strabani

Strabane, Pa. — Ni nam bi-lo mogoče dobiti za piknik kluba št. 118 JSZ kak primeren dan prej, ker so imele pri-re-dite druge organizacije, s katerimi naš klub sodeluje in se naši člani ter somišljeniki ude-ležijo njihovih priredb.

Za klubov piknik smo si re-zervirali nedeljo 17. avgusta, torej to nedeljo. Vršil se bo v Drenikovem parku. Začne se ob 5. popoldne. Igral bo dobro-znani Martinčičev orkester in vstopnina je 25c.

"Stoj!" je zavpil Riggs bo-ječe.

"Naj me hudič vzame, Jim, če ne misli tega res čisto res-no!" je zaklical poglavar.

"Ho, — slišite Miss, ali bi mu dali pokusiti kroglo, — če bi imeli pihavnik?" je vprašal Wilson z vidnim zanimanjem; v njegovem obrazu je bilo čitati več respeka kakor občudova-nja.

"Ne. Ne maram si omadeževati rok s krvjo strahopetača," je odvrnilo dekle. "Ampak pu-stila bi, naj malo pleše, — na-pravila bi mu hitre noge."

"Saj menda znate ravnati s samokresom?"

Pritrdilno je pokimala, medtem ko ji je ard švignil iz oči in so se ji odločno ustnicile tresle.

Potem pa je Wilson napra-čil čudovalo hitro kretnjo in njegov samokres je priletel, z ročajem naprej obrnjen, komaj četr metra oddaljeno od njene roke na tla. Hitro ga je pobrala, napela petelina in pomerila, še predno se je Anson uspel ga-niti. Vendar je takoj zakričal:

"Proč s tistem železom, vi malo hudič!"

Riggs je postal smrtno bled, ko je videl veliki plavkasti sa-mokres namerjen nase. Tudi on je zatulil, a njegov glas je bilo slišati čisto drugače kakor Ansonov klic.

"Bežite, ali pa plešite!" je zaklical dekle.

Veliki samokres se je sprožil in zagrmel, da ji ga je skoraj izbilj iz roke. Pomagal si je z obema rokama in klicala zbadiljivke, medtem ko je dru-gič sprožila. Druga krogla se je zarila v zemljo poleg Rigsovih nog in ga je obsipala od pet do glave s prstjo in gruščem. Skočil je zdaj sem — zdaj tja — in je nazadnje začel bežati proti skali. Se tretji je zagrmelo iz samokresa in ta krogla je Rigg-sa najbržje malce pošegetala, kajti zatulil je odurno in je z velikanskim skokom odskočil v stran in se skril za varno steno skale.

"Hoj, nagačite ga s svincem! Odstrelite mu eno cepeligo!" je zakričal Snake Anson glasno tuleč in od zadovoljstva cepta-je z nogami, ko se je Riggs skril njihovim očem.

Jim Wilson je opazoval ta prizor z istim mirom, ki ga je vedno kazal napram dekletu. In potem, ko se je Riggs skril, je stopil naprej in je vzel svoj samokres iz tresoičnih se dekletovih rok. Bilo je bolj bleda kakor kdaj koli prej, a še ve-

ZANE GREY:

MOŽ IZ GOZDA

se je ozrl v smer, kjer se je Riggs skril in je začel samokres znova nabijati. Rjoveč smeh Snake Ansona je nenadoma u-molknil.

"Agitacija proti Proletarcu je večja kot pa zanj, posebno v San Franciscu "na hribu".

Vzrok je, ker ga razni klerikalni časopisi napadajo, da

pisje njegov urednik Frank

Zaitz proti Slovencem v starem

kraju in proti podpiranju re-

vežev, in pa je bila notranja

politika jugoslovanske vla-

de, kjer kažejo na Slovensko v

ta hitro podlegla.

Ljudje take napade proti

Proletarcu čitajo in ker tega

listu ne pozorno, če ga pa, ga

ne znajo čitati, ali pa ga vsed

hujskanja mirze v pravijo, da

je proti narodu in take stvari.

Ali pa, da naj bo urednika

sram, ker je pozabil, da je bil

rojen na Slovenskem...

Op.—Očitno je torej, da

je imel Janko Rogelj kot publi-

cijski agent slovenske sekcijs

jugoslovanske pomožne akcije

s svojim napadom slovenskih

listih namen očrtniti Proletarca

in njegovega urednika, ne pa

pomagati jugoslovanskemu re-

lijtu. Njegov članek ima prozo-

ren namen hujskati zoper ta

list, ki je za slovenstvo in sbo-

druženje Jugoslavije storil vsaj ne-

kaj, dočim se je takozvani di-

rektor publicite Janko Rogelj brigal za publicite to

le sebi v korist. Tako je storil tudi

s svojim "člankom" proti Pro-

letarcu.

Tipično je tisto, kar se lahko

povajavi v prodaji gazolina na

drobno. Vladni uradniki že go-

vorijo o izdanju kart, s katerimi

bodo vozniki zabavnih av-

tov dobivali gazolin na odmer-

ke, čim se sezona letovanja

konča na koncu tedna po De-

lavskem dnevu. Gazolin se bo

dobival po pet galon na teden.

Da omeji še bolj rabo gazolina,

more koordinator oljnih zalog

zapreti vse gazolinske postaje

za 12 ur na dan. V newyorški

metropoli in okolic samo je do

2,000 gazolinskih postaj. Njih-

ni lastniki bodo morali skrčiti

stevilje svojih delavcev. To bo

pomenilo, da pride od 2,000 do

6,000 ljudi ob delo nemudoma

in neposredno. Nadalje se bodo

močno zmanjšali tudi dohodki,

ki prihajajo iz prodajanja pi-

jač in avtih pritiklin. Če od-

redba zaseže območje celo vzd-

hodne obali, bo kakih 35,000

do 40,000 delavcev prizadetih.

Še resnejši je položaj v avtni

industriji, kjer bi nenačno 50%

zmanjšanje produkcije na dan

1. avgusta vrglo 280,000 mož

z delavci.

Še resnejši je položaj

PROLETAREC

CHICAGO, ILL., August 13, 1941.

EDUCATION
ORGANIZATION
CO-OPERATIVE
COMMONWEALTH

VOL. XXXVI.

FIXING THE BLAME

It is not because of any love for Adolph Hitler that we refuse to agree with those who lay the blame for the world's sorry condition upon the German führer. We don't like Hitler and hope he may be crushed. We especially detest his theory of racial supremacy. We sicken at the inhumanities he has practiced against the Jewish people. We repudiate as a lie against Democratic Socialism the nationalism with which he characterizes his own phoney brand of slave Socialism.

But Hitler is not to blame for what has happened. Hateful as he is, powerful as he has become, he is but the logical result of the system of class exploitation out of which poverty and wars develop and which finally forces people to surrender their birthright of liberty and brotherhood for the pottage of a dictator.

We believe it's important—desperately important!—that all of us accept our share of the blame. For, unless we do we're scarcely likely to renounce the errors that brought us to where we are. And a continuation of those errors is certain to bring new wars, new horrors and new slave peoples a generation or so after the present conflict is ended.

Wars and dictators are the fruit of the private-profit system. We just must abandon that system if we dare to hope that our children and their children shall be safe and free. And we must abandon it, not merely "everywhere in the world," but right here at home first of all.

Instead of a profit system we must have a human system. We must forsake the theory that the strong and cunning are justified in preying upon the weak and guileless. We must find a place for everybody in the scheme of life. We must recognize that the age of abundance has destroyed the need for competition. We must cooperate for the common good.

There is a law of cause and effect which all must obey. When things go wrong we must understand that we have been behaving unwisely and honestly search ourselves for error. This is true in matters political and economic as well as in our religious lives. We reap what we have sown.

We Socialists have been pointing to the errors of the capitalist system for a long time. Now that our direct predictions have come to pass we dare not tolerate the charge that one degenerate is solely responsible. The truth is that we are gathering the fruits of capitalism. —Reading Labor Advocate.

Power Trust Cries 'Socialism' As U. S. Presses Expansion

Kilowatt Klan Calls Government Five-Year
Plan "Road to Moscow"

By MAC ALLISTER COLEMAN

In the light of the new defense program, executives of the privately owned electrical systems are seeing an old bogey of theirs—socialism. That's what they are calling the recent moves of the federal power commission requiring interconnections of these systems, shifting blocks of electrical power into drought-stricken areas, and providing for installation of 14,838,000 additional kilowatts of generating capacity by 1946.

The kilowatt plan points a shaky finger at this five-year plan for American power and talks about being forced to take "the road to Moscow."

What lathers up the utility spokesmen most is the fact that the FPC is daring to tread in territory always held by the privateers to be sacred to free enterprise, namely the steam generation of electricity. While defeated in their legal and propaganda drive against the government's damming rivers and selling cheap power in big dam regions, the privateers comforted themselves with the thought that so long as their steam plants turned out two-thirds of the nation's juice, the government-owned hydroelectric developments would never be more than a yard stick nuisance.

NO LONGER FOOLED

Against each of these plans the privateers raised the same cry of socialism they are raising today. But consumers are no longer being fooled. They are looking beyond the immediate demands for power for aluminum (the 1942 aluminum program calls for as much electricity as half the national household consumption) and other war materials. And they see the coming of a new day in power. The consumers are not a bit worried about possible over-production. Right now they want all the power that can be generated for the use of defense industries. But here's no question of the choice between cannor and kilowatts. This country has the coal and water to make plenty of electricity for heating aluminum and lighting and heating the households of the nation as well.

What stands between us and cheap and abundant electricity is the dog-in-the-manger policy of the private owners. When consumers are asked to cut down on their already meager supply of juice because of a shortage due primarily to this policy, they are not likely to lend sympathetic ears to the perennial wail of "Socialism!" from the private monopolists.

Both public and private utilities would either buy or lease these facilities, but under the watchful eye of the FPC. If this plan goes into effect the country in 1946 will have a total generating capacity of more than 63,000,000 kilowatts a year as compared to the present 42,000,000.

EASY MONEY BUSINESS

The most lucrative private business has been the sale of high-rate steam-generated electricity in the midwest and the New England and middle Atlantic states. There, where electrical traffic is heaviest, the Morgan financial domination has balked economic integration and kept the benefits of cheap and abundant electricity away from small consumers, while returning huge profits to absentee owners.

Now that the Securities and Exchange commission has partly loosed the death grip of holding companies upon the industry, the next logical step, hastened by the defense program's power demands, is to increase governmental control over private utilities. The FPC would have the federal government order generating equipment to cover needs for the next five years.

Both public and private utilities would either buy or lease these facilities, but under the watchful eye of the FPC. If this plan goes into effect the country in 1946 will have a total generating capacity of more than 63,000,000 kilowatts a year as compared to the present 42,000,000.

FOR CUTTING PROFITS

The scarcity economy under which private companies have always oper-

THE MARCH OF LABOR

AS LATE AS 1831, IN THE ENLIGHTENED NEW ENGLAND STATES, 7% OF THE WORKERS WERE CHILDREN UNDER 12 YEARS OF AGE.

BECAUSE WOMEN OFTEN FIND THEIR HUSBANDS' WAGES INADEQUATE FOR MAINTENANCE OF DECENT STANDARD OF LIVING, THEY SEEK JOBS. EVERY TIME YOU INSIST ON THE UNION LABEL YOU STRIKE A BLOW FOR FAIR WAGES AND DECENT STANDARD OF LIVING. THIS IS THE NAT UNION LABEL. LOOK FOR IT!

R. J. Thomas Reports Gains In Past Year

BUFFALO, N. Y.—An unprecedented year in organizing and wage gains was reported to the sixth convention of the United Automobile Workers (CIO) by President R. J. Thomas.

At the same time the auto workers' chief officer joined with Sec.-Treas. George F. Addes in warning that 200,000 unionists face unemployment through arbitrary curtailment of motor car production.

"Information from government and industry sources suggests that we cannot safely expect auto production in the coming year to be more than 50 per cent of 1940-41," Thomas said. "There looms the prospect of considerable unemployment and dislocation for auto workers during the coming months."

The union today has contracts in 982 plants as compared with 647 a year ago. Workers covered total 703,000, as against 398,000 last year. Thomas estimated that the paid-up membership now stands at 528,413 based on the 458,413 per capita payments for April, with an estimated 70,000 Ford workers added since then.

The union shop has been granted in 27 per cent of the agreements and paid vacations or bonuses in lieu of vacations in 58 per cent. The average auto worker in May was earning \$1.01, Thomas said, as compared with an hourly average of 58 cents in 1933.

"Wage" gains won by the UAW-CIO for auto workers during recent years total well over \$1,000,000,000," he said. Warning against the rising cost of living, he declared: "The most fundamental weapon against rising living costs is the continuation of the fight which our international and unions all over the country are waging for pay raises."

Discussing the North American Aviation strike, Thomas said: Some sources have attempted to attack the international union and some of its officers and to charge them with approval of the use of troops. Such charges are of course false. There is not an international officer who would condone the use of troops to break a strike."

The boat will leave the East 9th Street pier about 8 a. m. and will allow a few hours of fun at Cedar Point and return to East 9th Street pier about 7:30 that evening. All money for cruise tickets should be by deadline date Thursday, Aug. 21st, and money coming later than the stated date will not be accepted; place your order for tickets now. Tickets are \$1.25 per person and can be secured at Zarja's clubroom in S. N. H. any Thursday evening.

Ahoi there mates until Aug. 24th. Committee.

The Regional headquarters of the Wage and Hour Division, U. S. Department of Labor, for Illinois, Indiana and Wisconsin is located at 1200 Merchandise Mart, Chicago, Ill.

The wage and hour provision of the Fair Labor Standards Act apply to workers engaged in interstate commerce or in the production of goods for interstate commerce.

There are signs that at least some American capitalists have profited from the lesson of Fritz Thyssen.

Thyssen was a powerful German industrialist. He owned many jobs and exploited many German workers.

And like many of his kind he hated the program of Socialism. So Thyssen, irked by the menace of a republican Germany with Socialists at its head, contributed freely for the support and advancement of Adolf Hitler.

The "folly" of Socialism would be ended, German exploiters probably believed.

Well, the dictator rose to power. Socialists were murdered and imprisoned in Germany. But today Thyssen is an ex-patriot, his holdings confiscated, his power over the lives of German workers ended.

We say there are some American exploiters who appear to fear Thyssen's fate. They are those who are objecting to repetition of what happened when aviation workers went on strike in Los Angeles. There Federal soldiers took over and the strike was crushed.

For a time few people saw the larger side of that departure from American practices. At first workers were the only ones who complained. Now, however, there are capitalists who have awakened to the true significance of that episode. They know that when soldiers enter a plant free enterprise stops. And they rightly fear that, in the end, that policy will kill the liberty of owners as well as of workers.

Let American exploiters beware how they urge restraints upon the working people of this nation. Labor may be first but capital is certain to join the victims of military authority. Better far better—advance the Socialist program of planned socialization now than to wait until the exigencies of war cause the government to take possession in time of national crisis.

—Reading Labor Advocate.

FOSTER'S ORDERS

"We must break sharply with the methods of work which were adapted to the past period. Now we must proceed boldly to develop the broadest united front and People's Front activities.

We must be prepared to work with all elements, even those openly critical of our Party, who are willing to fight against Hitler. This will require real flexibility on our part. Our greatest enemy is sectarianism, and against this we must be vigilantly on guard on all fronts. We must especially avoid short-cut slogans, radical sounding appeals, in our eagerness to defend the Soviet Union and to fight Hitler. We must know how to work out practical slogans calculated to really mobilize the masses, rather than merely to give the understanding and the generosity to work together in the fight on fascism." —Kenosha Labor.

1,500,000 Workers Gain Increases in Pay Rates

WASHINGTON, D. C.—Hourly and weekly earnings of wage earners in manufacturing industries in May registered sharp advance, Secretary of Labor Frances Perkins reported.

"The rise in earnings to new high levels in May resulted from widespread wage increases and extension of overtime operations in many industries," she said. "During the past 2 months general wage-rate increases affecting nearly 1,500,000 workers have been reported to the Bureau of Labor Statistics. Indicative of overtime conditions among the durable goods industries where most of the defense rise in earnings to new high levels in production is concentrated, 37 of the 43 durable goods industries regularly tabulated reported operations in excess of 40 hours per week per wage earners."

Coca-Cola Plant Goes Union After 28 Years

KANSAS CITY, Mo.—A 17-week strike by employees of the local Coca-Cola bottling works ended with a closed shop agreement. The agreement climaxed a fight since 1913, conducted by the International Union of United Brewers, Flour, Cereal and Soft Drink Workers.

The Coca-Cola agreement followed by just a few days another victory at the Kansas City Ice Co., and a 3-year effort to organize the plant. The agreement provided for wage increases and the closed shop for more than 200 employees.

LAMONTS UNITE

The latter tactic has already achieved notable success. On July 2, the American Council on Soviet Relations, flossies Communist front, held a meeting in New York's Madison Garden to pass the appropriate resolutions.

In the audience was Morgan-partner Thomas A. Lamont whose son, Corliss, was presiding. Even the most cynical observers of communist policy never imagined

Genius begins great works; labor alone finishes them.—Joubert.

NO HOLY WAR

The Nazi-Soviet war has brought confusion to many. But organized labor still stands firm. "What will labor say?" people ask. "Where does labor stand?"

Labor believes what it has always believed—that democracy is the way of life which it will follow to the bitter end. that this form of government alone offers a chance for the individual to progress, an opportunity for each generation to rise above itself and to go on, always in an ascending scale.

Labor believes that totalitarian regimes, whether they be Nazi, Communist or Fascist, are parasitic growths—like fungi feeding upon the rights and liberties of others, sapping the many for the perpetuation and benefit and glorification of the few.

Labor believes that the basic theories of the Communists and the Nazis are the same, that their procedures are the same, that only the order of their method is different—and that they are both based on false premises and carried out in the spirit of injustice and contrary to the laws of God and man.

Labor is not swayed by the Nazi slogan of "Holy War." It remembers not only the persecution of the Jews, but the false trials and hamstringing of the Catholic church, and the stultifying of the Protestant church and the martyrdom of Niemoller and his conferees. Nor is it moved by the right about face of the Communists. It remembers how it has suffered from their borging from within, the sabotaging, the wholesale endorsement of the Nazi slogans, the oppression of the workers in Russia, the persecution of all religious sects—labor will not listen to the crocodile plea to approve autocracy which uses the cloak of democracy where no democracy exists.

Labor believes that the sign of good government is the fulfillment of the promises made in the bill of rights; that when a government is tyrannical, and denies those rights to any group of its citizens, it no longer should be considered representative of the people and that any government not representative of the people must perish.

Labor believes in aiding democracy—in fighting for freedom, in all out aid to Britain. Let's not waste time quibbling—while tyrannies attack one another, let's increase production so that we may help bring ultimate defeat to Hitler, and at the same time speedily rearm for the defense of this country and the preservation of that form of government where, without regard to race, creed or color, the human dignities shall forever be preserved and labor stay emancipated.—Kenosha Labor.

COMMUNISTS LINE FOR "OUR WAR" PEOPLE'S FRONT

that Thomas A. Lamont and his radical son would be found in a People's Front sitting under the banner "Defend the Soviet Union." The last word has now been said on the subject of either strange bed-fellows or paternal love.

INTELLECTUALS EASY TARGETS

Easiest victims of the Communist People's Front have been the intellectuals. It may be that the New Masses will once again be filled with the proudest names in the war party. On April 7, 1936, Herbert Agar, ubiquitous spokesman for the Committee to Defend America by (small type) Aiding the Allies, wrote in the New Masses:

"At this point I and my friends divide sharply from the Communists but I think it is important for both groups to raise the question whether we may not have a similar ideal, a similar end in view. I think this is important, not because I want to obscure the violent differences between us, but because I want to call attention to the fact that we have a common enemy. I refer of course to fascism... Those of us who care for the understanding and the generosity to work together in the fight on fascism." —Kenosha Labor.

We say there are some American exploiters who appear to fear Thyssen's fate. They are those who are objecting to repetition of what happened when aviation workers went on strike in Los Angeles. There Federal soldiers took over and the strike was crushed.

For a time few people saw the larger side of that departure from American practices. At first workers were the only ones who complained. Now, however, there are capitalists who have awakened to the true significance of that episode. They know that when soldiers enter a plant free enterprise stops. And they rightly fear that, in the end, that policy will kill the liberty of owners as well as of workers.

Let American exploiters beware how they urge restraints upon the working people of this nation. Labor may be first but capital is certain to join the victims of military authority. Better far better—advance the Socialist program of planned socialization now than to wait until the exigencies of war cause the government to take possession in time of national crisis.

—Reading Labor Advocate.

CONTRACTS

"The instantaneus 100 per cent reversal of the American Communist party, its peripheral organizations and its captive celebrities from a peace to a war policy will be startling only to those who do not fully realize that Communist parties in the United States and everywhere else are simply instrumentalities of Soviet foreign policy.

It is occasionally amusing but more often boring to examine the "reasons" given by the American communists for new marching orders; the reasons are not different from Stalin's or Molotoff's. What is worth noting, however, is the practical effect of the shift on the American scene. In his report (read "orders") to the Communist party National Committee on June 28, William Z. Foster, national chairman, said:

"We must break sharply with the methods of work which were adapted to the past period. Now we must proceed boldly to develop the broadest united front and People's Front activities.

We must be prepared to work with all elements, even those openly critical of our Party, who are willing to fight against Hitler. This will require real flexibility on our part. Our greatest enemy is sectarianism, and against this we must be vigilantly on guard on all fronts. We must especially avoid short-cut slogans, radical sounding appeals, in our eagerness to defend the Soviet Union and to fight Hitler. We must know how to work out practical slogans calculated to really mobilize the masses, rather than merely to give the understanding and the generosity to work together in the fight on fascism." —Kenosha Labor.

ONE PERSON OUT OF EVERY SEVEN IN THE NATION SUFFERS FROM TRICHINOSIS, FROM GARBAGE-FED HOGS, THE U. S. PUBLIC HEALTH SERVICE ESTIMATES.

NOTHING MUCH WILL BE DONE ABOUT THIS BECAUSE WE MUST ALL DEFEND THE HOG AND FERTILIZER INDUSTRIES.

GENIUS BEGINS GREAT WORKS; LABOR ALONE FINISHES THEM.—JOUBERT.